

รูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0
ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0
for Supervisors of Provincial Education Office

กรรณิการ์ นาริ¹
สุวดี อุปปีนใจ²
ประภาส ณ พิกุล³
พูนชัย ยาวีราช⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (1.1) ศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการนิเทศและกรอบแนวคิดการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 (1.2) ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 2) สร้างและพัฒนา รูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (2.1) สร้างและพัฒนา รูปแบบ (2.2) สร้างคู่มือรูปแบบ 3) ประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (3.1) ประเมินรูปแบบ (3.2) ประเมินคู่มือรูปแบบ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ในรูปแบบ Exploratory Sequential Design ในขั้นตอนแรก เพื่อยืนยันและสามารถนำไปใช้ต่อไปในวงกว้างได้ เก็บข้อมูลโดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อตรวจสอบกรอบแนวคิดตามด้วยการใช้แบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 617 คน ตามด้วย Explanatory Sequential Design ในขั้นตอนที่ 2 ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนำมาสร้างเป็นร่างรูปแบบและตรวจสอบยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ และการสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อช่วยในการอธิบายผลให้กระจ่างยิ่งขึ้น จากนั้นจึงเป็นการประเมินด้วยขั้นตอนที่ 3

ผลการวิจัย พบว่า

1. กรอบแนวคิดของรูปแบบการนิเทศการศึกษา ด้านแนวคิดและหลักการ ประกอบด้วย 1) การนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ 2) การนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ 3) การนิเทศแบบทรัพยากรมนุษย์ 4) การนิเทศแบบมนุษยนิยม 5) การนิเทศแบบคลินิก 6) การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ 7) การนิเทศโดยผู้บริหาร 8) การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง 9) การนิเทศแบบพัฒนาการ และองค์ประกอบของรูปแบบได้แก่ ด้านหลักการของรูปแบบ ด้านลักษณะสำคัญของรูปแบบ ด้านวิธีดำเนินการของรูปแบบ และด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ได้แก่ หลักการของประเทศไทย 4.0 เป้าหมายของประเทศไทย 4.0 กระบวนการที่จะนำไปสู่ของประเทศไทย 4.0 และ สมรรถนะของคนในยุคของประเทศไทย 4.0 ลำดับความต้องการจำเป็นของรูปแบบการนิเทศ ด้านองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ คือ 1) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 2) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ 3) ลักษณะสำคัญของรูปแบบด้านหลักการของรูปแบบ คือ 1) หลักการนิเทศโดยผู้บริหาร 2) หลักการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง , หลักการนิเทศแบบมนุษยนิยม 3) หลักการนิเทศแบบ

ทรัพยากรมนุษย์ , หลักการนิเทศแบบมนุษยสัมพันธ์ ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 คือ 1) หลักการของประเทศไทย 4.0 2) ด้านเงื่อนไขของการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ไปสู่ความสำเร็จ , ด้านกระบวนการที่จะนำไปสู่ของประเทศไทย 4.0 3) ด้านเป้าหมายของประเทศไทย 4.0

2. รูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (5InC 4.0 Model) มี 4 องค์ประกอบได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการเข้าใจในความเป็นมนุษย์ หลักการเข้าถึงความเป็นมนุษย์ และหลักการพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ 4.0 2) ลักษณะสำคัญของรูปแบบ มุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน สร้างแรงบันดาลใจให้ครูมีแนวคิดที่จะสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนทักษะการคิดในตัวเองให้มุ่งเน้นการสร้างผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความคิดเชิงนวัตกรรมและความคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นคนไทย 4.0 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ ขั้นที่ 1 สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ ขั้นที่ 2 สร้างแรงบันดาลใจ ขั้นที่ 3 เสริมสร้างความคิดเชิงนวัตกรรมและความคิดเชิงสร้างสรรค์ ขั้นที่ 4 บูรณาการความคิดและการกระทำร่วมกันทุกภาคส่วน ขั้นที่ 5 เผยแพร่สู่ความเป็นสากล 4) ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ประกอบไปด้วย บทบาทของผู้นิเทศ บทบาทของผู้รับการนิเทศ บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้นำองค์กรโดยผลการตรวจสอบ ยืนยันรูปแบบและคู่มือพบว่า ความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบและความเป็นไปได้ของคู่มือรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและคู่มือ อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศ , ประเทศไทย 4.0 , มนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 , คนไทย 4.0 , ความคิดเชิงนวัตกรรม , ความคิดเชิงสร้างสรรค์

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

⁴ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

Abstract

This research aims to 1) study the desirable condition of the Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0 for Supervisors of Provincial Education Office (1.1) study the conceptual framework of the supervisory model and the desirable supervision concept framework for strengthening Thailand 4.0 (1.2) study the desirable condition of the Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0 for Supervisors of Provincial Education Office 2) create and develop the Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0 for Supervisors of Provincial Education Office (2.1) to create and develop the Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0 for Supervisors of Provincial Education Office (2.2) to create the desirable supervision model manual for strengthening Thailand 4.0 of the supervisors Under the Provincial Education Office 3) to evaluate the Desired Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0 for

Supervisors of Provincial Education Office (3.1) Evaluate of the Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0 for Supervisors of Provincial Education Office (3.2) Evaluate of the manual Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand 4.0 for Supervisors of Provincial Education Office ,Using Mixed Methodology in Exploratory Sequential Design in the first step to confirm and apply the results to a wider range Collect data by focus group discussion process to examine the conceptual framework. Followed by the use of questionnaires and collecting data from a sample of 617 people, followed by Explanatory Sequential Design in step 2, using quantitative data analysis to create a draft form and verify by experts And expert-based seminars (Connoisseurship) to help clarify the results more clearly Then is evaluated with step 3

The research found that

1. The conceptual framework of the educational supervision model includes concepts and principles consisting of 1) scientific supervision 2) human relations supervision 3) human resource supervision 4) humanistic supervision 5) clinical supervision 6) Professional development supervision 7) Supervision by administrators 8) Self-development supervision 9) Developmental supervision And the elements of the form include the principles of the form The important aspects of the style The method of operation of the form and the conditions for the success of the model Conceptual framework for strengthening Thailand 4.0, including the principles of Thailand 4.0, the goal of Thailand 4.0, the process that will lead to Thailand 4.0, and the performance of people in the Thailand 4.0 , The order of need for supervision The composition of the supervision model is 1) the operation method of the model 2)the condition of success of the model 3) the main characteristics of the model The principle of the form is 1)Principles of supervision by administrators 2)Self-development supervision principles, humanistic supervision principles 3)Human resource supervision principles, human relations supervision principles The concept of strengthening Thailand4.0 is 1)Principles of Thailand4.0 2) Conditions of driving Thailand4.0 To success, the process that will lead to Thailand4.0 3) Thailand Goal4.0

2. Desirable Supervision Model to Strengthen Thailand4.0 for Supervisors of Provincial Education Office (5 InC 4.0 Model) , there are 4 elements: 1) The principle of the model consists of the principle of humanity understanding , the principle of humanity appreciated And the principle of humanity development to 4.0 2) important characteristics of the model Focus on creating good interactions in the operation. Supporting, promoting rather than guiding Democratic Giving priority to the right to freedom of thought and practice Inspire teachers to have a concept to create learners The perfect man of the century 21 Change attitudes in a good way willingly Supporting thinking skills in teachers, focus on creating learners to be people with ideas. A person with innovative thinking and creative thinking Driven by technological innovation And creativity Coordinate cooperation in all sectors Create learners to be Thai people with pride in being Thai. There is an international conceptual framework and lead Thailand to stability, prosperity and sustainability. 3) The method of operation of the model Step 1: Create creative interaction Step 2 : Inspire

Step 3 Enhance innovative thinking. And creative thinking Step 4: Integrating ideas and actions together in all sectors Step 5: Publish to internationalization 4) The condition of success of the model consists of the role of the supervisor. Roles of supervisory recipients The role of those involved Corporate leaders by audit results Confirm the format and the manual, found that the suitability of the manual, model and possibility of the format guide The overall picture is at the highest level. 3. The results of the evaluation of the desired supervision model in enhancing Thailand 4.0 of the supervisors under the Provincial Education Office and the manual are at the highest level in all aspects.

Key words : Supervision model, Thailand 4.0, Complete human 21st century, Innovative thinking, Creative thinking

บทนำ

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและสลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต ผลกระทบที่กำลังเกิดขึ้นจากการเคลื่อนตัวเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 หรือ Industry 4.0 ได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติทั้งด้านธุรกิจ การลงทุน และการใช้ชีวิต ดังนั้นการปรับตัวเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจึงถือเป็นโจทย์ที่หลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญเหมือนกัน การผลักดันนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) เพื่อใช้เป็นโมเดลในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไปสู่การแข่งขันด้วยฐานขององค์ความรู้การใช้นวัตกรรม สามารถกระจายโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะทำให้รับมือกับกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงในระดับโลกได้คือทุนทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องมีความพร้อม เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องเปลี่ยนแปลงตาม นโยบาย “ประเทศไทย 4.0” หรือ “Thailand 4.0” ก็คงเปรียบได้กับเข็มทิศขนาดใหญ่ที่จะนำพาประเทศ ให้หลุดพ้นจาก 3 กับดักที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศทั้งกับดักรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุลในการพัฒนา (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2560 : 2 – 3)

เมื่อพิจารณาถึงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดที่จะต้องบรรลุผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนา รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาโดย ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ยึดวิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ 20 ปี ที่ว่าด้วย ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2579 ที่มีความสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน (SDGs) โดยกำหนดไว้ว่า เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนามั่นคงและยั่งยืนบนฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรมมีความเหลื่อมล้ำน้อย คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่มีวินัย ตื่นรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีความรู้ มีทักษะและทัศนคติที่เป็นค่านิยมที่ดี มีสุขภาพร่างกายและ จิตใจที่สมบูรณ์ มีความเจริญเติบโตทางจิตวิญญาณ มีจิตสาธารณะและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความเป็น พลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560 : 4 – 5) การพัฒนาในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยระบบการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้กำหนดเป้าหมายหลัก คือ คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ มุ่งองค์ความรู้

เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน คนไทยได้รับโอกาสในเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนภายใต้วิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคมการมุ่งเน้นการประกันโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา และการศึกษาเพื่อการทำงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ และของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 50 – 51) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการสร้างรูปแบบการนิเทศของศึกษานิเทศก์ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยหวังว่าผลการศึกษานำไปสู่การดำเนินงานของศึกษานิเทศก์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 1.1 ศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการนิเทศและกรอบแนวคิดการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0
 - 1.2 ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 2.1 เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 2.2 เพื่อสร้างคู่มือรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
3. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 3.1 ประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 3.2 ประเมินคู่มือรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ขอบเขตของการวิจัย

- การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
- 1.1 ศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการนิเทศและการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการนิเทศการศึกษา, การขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 และการจัดการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ กรอบแนวคิดของรูปแบบการนิเทศและการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

1.2 ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ประชากร ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และศึกษานิเทศก์ในแต่ละสังกัด อันได้แก่ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน , สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา , สำนักงานส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย , กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน , สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศและการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการนิเทศการศึกษา , การขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 และการจัดการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการนิเทศและการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

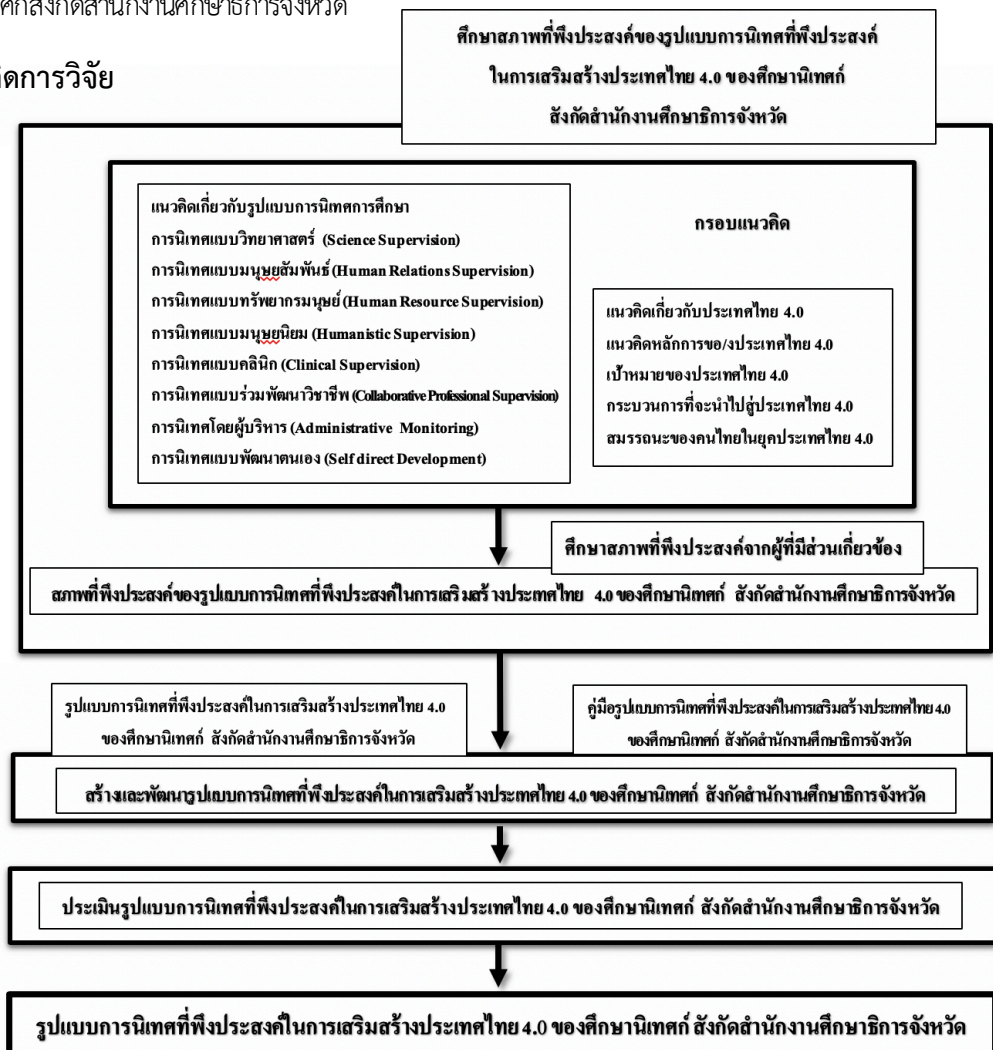
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการนิเทศการศึกษา , การขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 และการจัดการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0

ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย

4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในรูปแบบ Exploratory Sequential Design เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในช่วงแรกและตามด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อยืนยันและสามารถนำไปใช้ต่อในวงกว้าง มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการนิเทศและกรอบแนวคิดการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ศึกษาเอกสารและแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยในรูปแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อหากรอบแนวคิดของการนิเทศที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์และกรอบแนวคิดการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการนิเทศที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์และการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มแล้วนำเสนอเป็นความเรียง จากนั้นนำกลับไปให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อันได้แก่ ศึกษานิเทศก์, ผู้บริหาร, บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ผู้วิจัยใช้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นหน่วยวิเคราะห์ ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซีและมอร์แกน โดยการสุ่มอย่างง่าย ค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 กรณีไม่ทราบจำนวนประชากร กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้วิจัยได้ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 617 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ส่งถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 77 จังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานแต่ละสังกัดในแต่ละจังหวัดให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนโดยใช้วิธี google form

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในรูปแบบ Explanatory Sequential Design เป็นการวิจัยเชิงปริมาณตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อช่วยอธิบายผลให้มีความกระจ่างขึ้นและมีการดำเนินการวิจัยที่ต่อเนื่องจากขั้นที่ 2 ดังนี้

ขั้นที่ 3 กำหนดร่างรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จากการศึกษากรอบแนวคิดของรูปแบบการนิเทศและกรอบแนวคิดการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNImodified) ของนางลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 279) จัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการสร้างรูปแบบตามกรอบแนวคิดรูปแบบ

การนิเทศการศึกษาและแนวคิดการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 จากค่าระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดไปหาค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุดตามลำดับ ดำเนินการร่างรูปแบบ จากนั้นนำร่างรูปแบบมาเสนอให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัด, ศึกษานิเทศก์, บริหารโรงเรียน, ครู และผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการศึกษา

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurs) คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 และด้านการจัดการศึกษา

ขั้นที่ 6 สร้างคู่มือรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยกำหนดรายละเอียดคู่มือ ประกอบด้วย คำชี้แจง ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ การนำรูปแบบไปใช้ หลักการของรูปแบบ ลักษณะสำคัญของรูปแบบ วิธีดำเนินการของรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ บทบาทของผู้นิเทศ บทบาทของผู้รับการนิเทศ บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำร่างคู่มือมาเสนอให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 7 ตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้ของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยัน ความเป็นไปได้ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากนั้นจึงแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

ขั้นที่ 8 ตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้ของคู่มือรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurs)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ขั้นที่ 9 ประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินคุณค่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และการนำไปใช้ของรูปแบบ วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 10 ประเมินคู่มือรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินคู่มือรูปแบบ ด้านคุณค่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และการนำไปใช้ วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

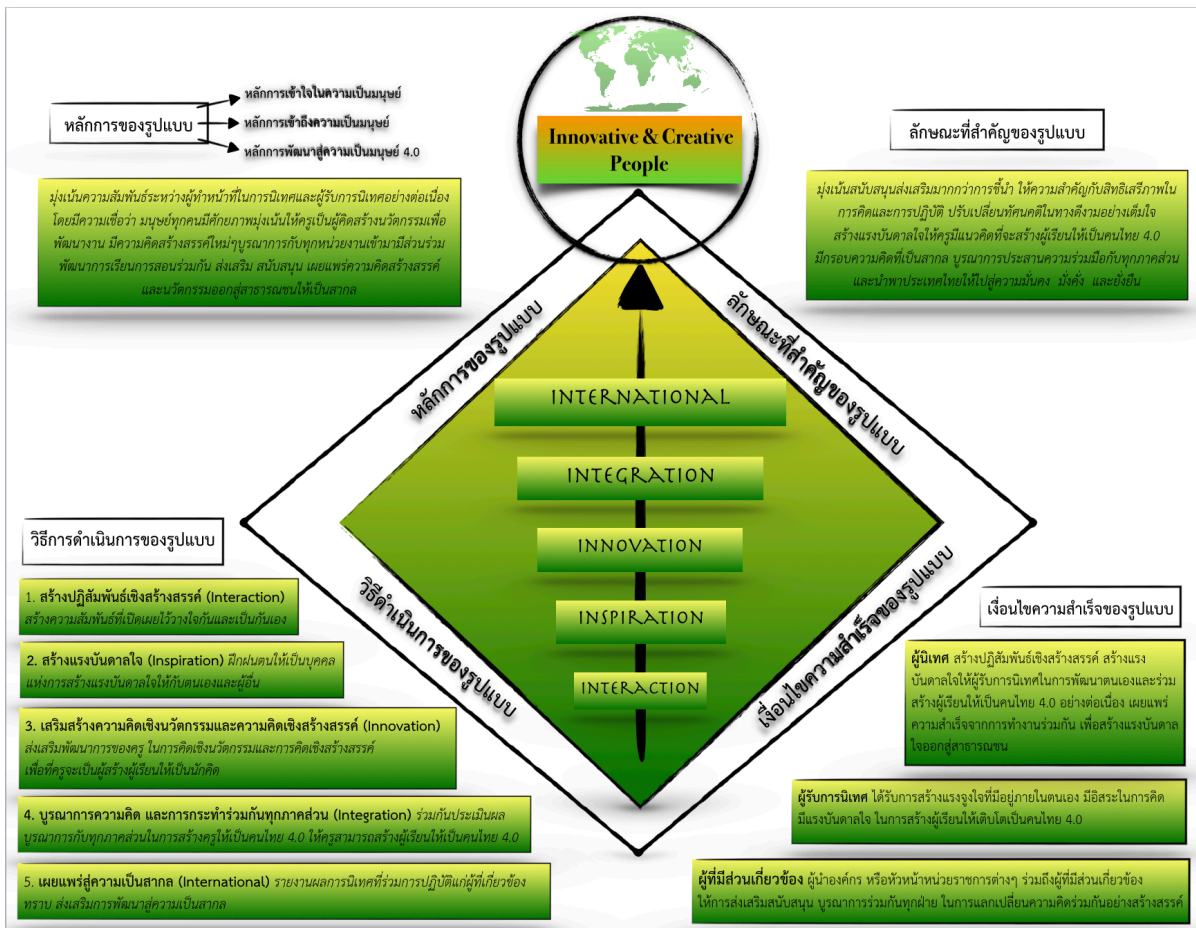
สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยผลการศึกษารอบแนวคิด และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของรูปแบบการนิเทศ ด้านองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศคือ 1) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 2) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ 3) ลักษณะสำคัญของรูปแบบ ด้านหลักการของรูปแบบ คือ 1) หลักการนิเทศโดยผู้บริหาร 2) หลักการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง และ หลักการนิเทศ

แบบมนุษย์นิยม 3) หลักการนิเทศแบบทรัพยากรมนุษย์, หลักการนิเทศแบบมนุษย์สัมพันธ์ ด้านแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 คือ 1) หลักการของประเทศไทย 4.0 2) ด้านเงื่อนไขของการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ไปสู่ความสำเร็จ, ด้านกระบวนการที่จะนำไปสู่ของประเทศไทย 4.0 3) ด้านเป้าหมายของประเทศไทย 4.0

2. รูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีรายละเอียด ดังนี้

5InC 4.0 Model

หลักการของรูปแบบ ประกอบไปด้วย หลักการเข้าใจในความเป็นมนุษย์ หลักการเข้าถึงความเป็นมนุษย์ และหลักการพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ 4.0

ลักษณะสำคัญของรูปแบบ มุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน สร้างแรงบันดาลใจให้ครูมีแนวคิดที่จะสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนทักษะการคิดในตัวเองให้มุ่งเน้นการสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความคิดเชิงนวัตกรรมและความคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) หลักการของรูปแบบ 2) ลักษณะสำคัญของรูปแบบ 3) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ด้านวิธีการดำเนินการของรูปแบบ 1) สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ 2) สร้างแรงบันดาลใจ 3) เสริมสร้างความคิดเชิงนวัตกรรมและความคิดเชิงสร้างสรรค์ 4) บูรณาการความคิดและการกระทำร่วมกันทุกภาคส่วน 5) เผยแพร่สู่ความเป็นสากล

ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ประกอบไปด้วย 1) บทบาทของผู้ให้ 2) บทบาทของผู้รับการนิเทศ 3) บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้นำองค์กร

ผลการตรวจสอบ ยืนยันรูปแบบและคู่มือ พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบและความเป็นไปได้ของคู่มือรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและคู่มือ อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน

การอภิปรายผล

รูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (5InC 4.0 Model) อภิปรายผลได้ดังนี้

หลักการของรูปแบบ ประกอบไปด้วย หลักการเข้าใจในความเป็นมนุษย์ หลักการเข้าถึงความเป็นมนุษย์ และหลักการพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ 4.0 ซึ่งรูปแบบนี้มีความสอดคล้องหลักการนิเทศการศึกษาที่มีนักวิชาการหลากหลายท่านได้กล่าวถึง เช่น วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2556 : 9) ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคน พัฒนาครู ช่วยเหลือครู ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การศึกษาช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างสรรค์กำลังใจให้แก่ครู เพื่อจะร่วมมือกันพัฒนานักเรียนให้เกิดพัฒนาการตามมุ่งหมายของการศึกษา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชยา คงขาว (2558 : 138 – 161) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า หลักการนิเทศการศึกษาต้องใช้ความเป็นประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วม มีการติดตามอย่างต่อเนื่องและสร้างขวัญกำลังใจอย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยใช้ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านทรัพยากรและปัจจัยด้านการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ลักษณะสำคัญของรูปแบบ มุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน สนับสนุนส่งเสริมมากกว่าการชี้แนะ สร้างแรงบันดาลใจให้ครูมีแนวคิดที่จะสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนทักษะการคิด ในตัวครูให้มุ่งเน้นการสร้างผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความคิดเชิงนวัตกรรมและความคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) ลักษณะสำคัญของรูปแบบ 3) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเกษม เป้าศรีวงศ์ (2557 : 53 – 74) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังครูนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า 1) รูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังครูนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีองค์ประกอบ 8 ส่วน คือ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการนิเทศ 2) หลักการของรูปแบบการนิเทศ 3) ลักษณะสำคัญของรูปแบบการนิเทศ 4) วัตถุประสงค์ 5) โครงสร้างเนื้อหา 6) กระบวนการนิเทศ 7) การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศ และ 8) เป้าหมายและสภาพปัจจัย การบรรลุเป้าหมายโดยที่รูปแบบการนิเทศจากการศึกษา มีลักษณะสำคัญ 4 ขั้นตอน คือการวางแผน การอบรม การโค้ช และการสะท้อนผล และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุดุลย์ วงศ์ก้อม (2552 : 221 – 232) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่า 1. องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) ดำเนินการนิเทศ 3) สื่อและเทคโนโลยี 4) ประเมินผล 5) การมีส่วนร่วม และ 6) ปรับปรุงและพัฒนา

ด้านวิธีดำเนินการของรูปแบบ 1. สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ 2. สร้างแรงบันดาลใจ 3. เสริมสร้างความคิดเชิงนวัตกรรมและความคิดเชิงสร้างสรรค์ 4. บูรณาการความคิด และการกระทำร่วมกันทุกภาคส่วน 5. เผยแพร่สู่ความเป็นสากล สอดคล้องกับทิศทางพัฒนาโมเดล Thailand 4.0 ในการพัฒนาให้คนไทยเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการ

การรังสรรค์นวัตกรรม รวมทั้งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของระย้า คงขาว (2558 : 138 – 161) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา รูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบในการสร้างรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับ ครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรูปแบบการนิเทศมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นที่ 1 ร่วมสร้างความตระหนัก ขั้นที่ 2 ร่วมรวมพลังค้นหา ขั้นที่ 3 ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ขั้นที่ 4 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา ขั้นที่ 5 ร่วมเผยแพร่สู่มวลชน

ด้านเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ บทบาทของผู้นิเทศ ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์มีความรู้และได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี บทบาทของผู้รับการนิเทศที่จะต้องมีความสนใจในการพัฒนาตนเองและร่วมสร้างผู้เรียนให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 เป็นคนไทย 4.0 ที่มีความคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative People) และมีความคิด เชิงสร้างสรรค์ (Creative People) และบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้นำองค์กร ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน บูรณาการ ร่วมกันทุกฝ่ายสอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนา Thailand 4.0 ซึ่งต้องเริ่มต้นที่คนไทยทุกคน สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิต พัฒนา คนให้มีความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ด้านเป้าหมายด้านผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด และผลการประเมินคู่มือ อยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระย้า คงขาว (2558 : 138 – 161) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยนี้ไปใช้

1) การนำรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดไปใช้ ต้องคำนึงถึง 3 หลักการ อันได้แก่ การเข้าใจในความเป็นมนุษย์ การเข้าถึงความเป็นมนุษย์ การพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ 4.0 ซึ่งผู้นิเทศต้องเข้าใจในความแตกต่างกันของผู้รับนิเทศ และต้องเชื่อ ในศักยภาพของมนุษย์ทุกคนที่สามารถพัฒนาได้อย่างไร้ขีดจำกัด หากเขามีแรงบันดาลใจ ดังนั้นผู้นิเทศต้องมุ่งเน้น การสร้างแรงบันดาลใจเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้คิด แสดงความคิดเห็น และมีเสรีภาพในการปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การสร้างผู้เรียนให้เป็นคนไทย 4.0

2) รูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดที่สร้างขึ้นในครั้งนี้เป็นแนวทางที่เป็นกลางๆ ไม่ได้มีข้อมูลการพัฒนาที่ลึกในแต่ละจังหวัด หากมีการนำไปใช้ในแต่ละจังหวัดควรมีการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนของแต่ละจังหวัดจะส่งผลดีต่อรูปแบบ การนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่มีความเหมาะสมตามบริบทของจังหวัดนั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการสร้างรูปแบบการนิเทศที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างประเทศไทย 4.0 ของ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในลักษณะที่มีความจำเพาะเจาะจงไปในแต่ละจังหวัด หรือในระดับอำเภอ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.สุวดี อุปินใจ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ประภาสณ พิกุล และอาจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กราบขอบพระคุณ ศ.ดร.ธีระ รุณเจริญ, ศ.ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, ผ.ศ.ดร.สุกานดา ตปนียางกูร, ร.ศ.ดร.ชูชีพ พุทประเสริฐ ตลอดจนคณาจารย์สาขาวิชาการนิเทศ การศึกษาและสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้คำแนะนำ กำลังใจ ตลอดระยะเวลา การศึกษาและการวิจัย จนทำให้สำเร็จการศึกษาด้วยดี

กราบขอบพระคุณ ร.ศ.ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์, ร.ศ.ดร.พิชิต ฤทธิ์จัญญ และ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กราบขอบพระคุณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงรายและศึกษานิเทศก์ทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการทดลองเครื่องมือวิจัย และ กราบขอบพระคุณศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย, ตรวจสอบกรอบแนวคิด, ยืนยันตรวจสอบร่างรูปแบบ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบร่างรูปแบบจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำต่างๆจนได้รูปแบบ ที่มีความสมบูรณ์ กราบขอบพระคุณบิดามารดา พี่น้อง และกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณนางวิไลลักษณ์ วชิรสุกุลโชค, นายเอกชัย อ้ายมาน กัลยาณมิตรร่วมรุ่นปริญญาเอก สาขาวิชาการนิเทศการศึกษา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยความขอบพระคุณยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- เกษม เป้าศรีวงษ์. การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังครูนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2557.
- ระย้า คงขาว. การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2558.
- สุวิมล ว่องวานิชย์. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. ฝ่ากบดักประเทศ สู่ทางออกของการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารไทยคู่ฟ้า, 2560 : 33, 2 – 3.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2559.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- อดุลย์ วงศ์ก้อม. รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.